

Mezinárodní přeprava zboží. Mezinárodní kontrola zboží.

Radovan Malachta
29. 11. 2023

Mezinárodní přeprava

<https://www.youtube.com/watch?v=MRr3PreFrWA>

Náročný brainstorming na úvod

*Jakými způsoby či dopravními prostředky
Ize přepravovat zboží přes hranice?*

Takto nepochybně taky...

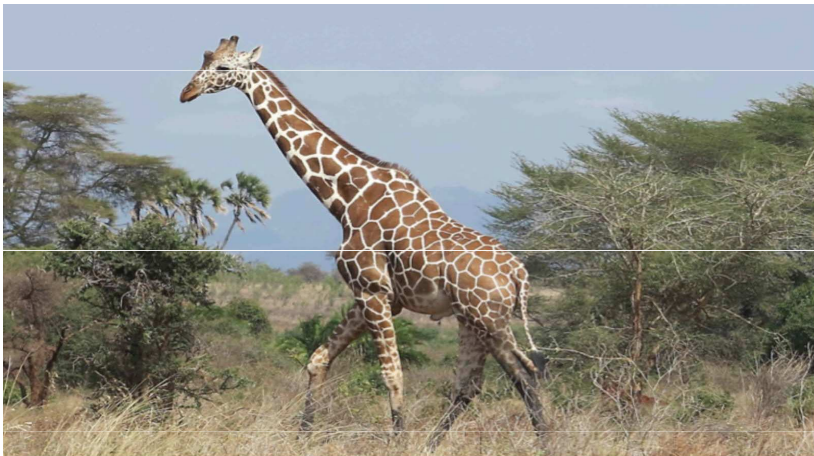

Toto nás ale bude zajímat mnohem více...

Brainstorming pro pokročilé...

Jak byste přepravili například žirafu tak, aby nebyla vystavena dlouhému stresu, nebo tank v celku, který je potřeba urychleně přepravit do boje na jiném kontinentě? Anebo 106 tun zdravotnického materiálu (roušek) z Číny do ČR?

Prvním řešením je Airbus Beluga XL

- v provozu od ledna 2020, nástupce Airbusu Beluga ST
- vyrábí se ve Francii v Toulouse
- výška 19 metrů, délka 63 metrů
- přeprava nadrozměrných nákladů, například i trupů samotných (menších) letadel

Nebo raději ukrajinská letadla Antonov?

- Antonov 124 (menší) – 120 tun nákladu – tento dopravil do Česka respirátory a roušky
- Antonov 225 (největší) – až 250 tun nákladu - minulost

Proč je Antonov 225 minulostí?

1 (vz)let Antonov 225 stál přibližně:

- a) 25 tisíc Kč
- b) 250 tisíc Kč
- c) 2,5 milionů Kč
- d) 25 milionů Kč

At' nejsme jen u letadel ... Jaký je největší evropský námořní přístav co do objemu přepravovaného zboží?

- a) Rotterdam
- b) Antverpy
- c) Hamburk
- d) Marseille

Kolik přibližně tun zboží denně odbaví přístav v Rotterdamu?

- a) *více jak 1 100 tun zboží denně*
- b) *více jak 11 000 tun zboží denně*
- c) *více jak 110 000 tun zboží denně*
- d) *více jak 1 100 000 tun zboží denně*

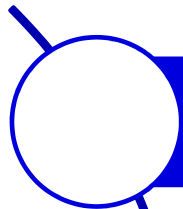

Pro všechny typy přepravy je společné

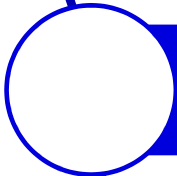
Unifikovaná úprava prostřednictvím
mezinárodních úmluv

Úmluvy obsahují přímé normy,
tj. hmotněprávní, ale i normy procesní

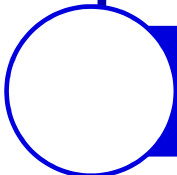
ČR je smluvním státem těchto mezinárodních úmluv

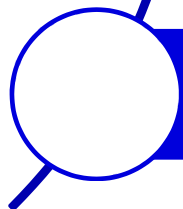
Úmluva o mezinárodní železniční přepravě (COTIF)

Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR)
Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR)

Úmluva OSN o námořní přepravě zboží (Hamburská pravidla o konosamentech)
Budapeštská úmluva o smlouvě o přepravě zboží po vnitrozemských vodních cestách (CMNI)

Úmluva o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké přepravě
(Varšavská, Montrealská,)

I u mezinárodní přepravy (či kontroly) platí

Pravidla v mezinárodní úmluvě se použijí tehdy, pokud si strany do přepravní (či kontrolní) smlouvy neujednaly něco jiného, případně jejich právo/povinnost nevyplývá ze zavedené praxe stran nebo mezinárodních zvyklostí.

Letecká přeprava I

Varšavská úmluva

- sjednána 1929/1933
- řada novelizací
- varšavský systém
- 152 smluvních států

Montrealská úmluva

- 1999/2003
- 126 smluvních států
- v platnosti jsou obě Úmluvy – použití dle toho, zda jsou oba státy smluvními státy

působnost Montrealské úmluvy (čl. 1)

Letecká přeprava II

- pro přepravu nákladu – **letecký nákladní list** (čl. 4 a násl.)
 - vyhotovuje odesílatel (3 originály) – lze i elektronicky
 - potvrzení o převzetí zboží k přepravě
 - potvrzuje dřívější uzavření přepravní smlouvy
 - má-li povahu cenného papíru – lze zboží převést do vlastnictví jiné osoby
- právo na disponování nákladem
- **odpovědnost dopravce** (čl. 17 a násl.)
 - za zničení, ztrátu, poškození či zpoždění nákladu
 - zproštění odpovědnosti
 - rozsah náhrady škody a její limitace (17 SDR/kg u nákladu)
- **řešení sporů** (čl. 33, 34 - obecné soudy, rozhodčí řízení)

SDR = Special Drawing Rights

- zvláštní práva čerpání (měnová a účetní jednotka)
- Mezinárodní měnový fond (MMF)

Americký dolar (USD): 41,73 %

EMU (EUR): 30,93 %

Japonský jen (JPY): 8,33 %

Britská libra (GBP): 8,09 %

Čínské renminbi (CNY): 10,92 %

Cca 31-32 Kč/1 SDR

Námořní a říční přeprava

ŘÍČNÍ PŘEPRAVA

- **Budapešťská úmluva o smlouvě o přepravě zboží po vnitrozemských vodních cestách (CMNI)**
- úprava na regionální úrovni

NÁMOŘNÍ PŘEPRAVA

- dříve regulace – ano, ale ČR není smluvním státem
- **Úmluva OSN o námořní přepravě zboží** (Hamburská pravidla, Hamburská pravidla o konosamentech) – přijata 1978, Československo ano, ČR 1995
- definice (čl. 1), působnost (čl. 2)
- odpovědnost dopravce (čl. 4 a násl.), odpovědnost odesílatele (čl. 12 a násl.)
- řešení sporů (čl. 21 a 22 – obecné soudy, rozhodčí řízení)

Konosament (B/L)

- **konosament** – přepravní doklad, definice čl. 1 Úmluvy, čl. 14 až 18 Úmluvy
 - potvrzení o převzetí zboží k přepravě, vydáván dopravcem/přepravcem
 - potvrzuje dřívější uzavření přepravní smlouvy
 - lze prodat zboží v průběhu přepravy
- náležitosti konosamentu
- převoditelný cenný papír, nejčastěji na řad
- ten, kdo se prokáže konosamentem, je vlastníkem zboží
- čistý konosament (clean B/L) vs. nečistý (unclean, dirty, foul B/L)
- celá řada konosamentů, např. multimodální konosament
- námořní nákladní list – není cenný papír

EVERGREEN LINE

A Joint Service Agreement

BILL OF LADING

NON-Negotiable unless Consigned to Order

ORIGINAL

(1) Shipper/Exporter (complete name and address)
 SHIPPER: [REDACTED]
 DISTRICT SHENZHEN CHINA
 TEL: 0755-[REDACTED]
 FAX: 0755-[REDACTED]

(2) Consignee (complete name and address)
 CONSIGNEE: [REDACTED]
 TEL: (310) [REDACTED]
 FAX: (310) [REDACTED]
 CELL: (310) [REDACTED]
 SAME AS CONSIGNEE

(3) Forwarding Agent

(4) Port and Country of Origin (for the Merchant's reference only)
 YANTIAN, CHINA

(5) Also Notify Party (complete name and address)
 YANTIAN, CHINA

(6) In Witness Whereof, the undersigned, on behalf of the Carrier and Vessel Provider, Evergreen Marine (Hong Kong) Ltd., has signed the number of Bill(s) of Lading stated below, all of this tenor and date, one of which being accomplished, the others to stand void.

(7) Onward Inland Routing/Export Instructions (which are contracted separately by Merchants entirely for their own account and risk)

(8) Particulars furnished by the Merchant

(9) Container No. and Seal No.
 EVER EAGLE 1116-144E
 LOS ANGELES, CA

(10) Quantity and Unit
 959/ 1 X 40H

(11) Description of Goods
 875 CTNS (HI-CUBE)
 PILLOW
 CERAMIC POT
 MOBILE PHONE CASE
 THIS SHIPMENT CONTAINS NO WOOD PACKING MATERIALS
 *EMAIL: [REDACTED]
 "OCEAN FREIGHT PREPAID AT HONG KONG"
 SHIPPER'S LOAD & COUNT
 875 CARTONS

(12) Measurement (M3)
 66.0000 CBM
 12,210.000 KGS

(13) Declared Value
 \$42688

(18) Container No. and Seal No.	(19) Quantity and Unit	(20) Description of Goods	(21) Measurement (M3)
HMCU9132435/40H/EMC1 N/M	959/ 1 X 40H	875 CTNS (HI-CUBE) PILLOW CERAMIC POT MOBILE PHONE CASE THIS SHIPMENT CONTAINS NO WOOD PACKING MATERIALS *EMAIL: [REDACTED] "OCEAN FREIGHT PREPAID AT HONG KONG" SHIPPER'S LOAD & COUNT 875 CARTONS	66.0000 CBM 12,210.000 KGS
(22) TOTAL NUMBER OF CONTAINERS OR PACKAGES (IN WORDS) ONE (1) CONTAINER ONLY			
(24) FREIGHT & CHARGES	Revenue Tons	Rate	Per Prepaid Collect

(25) B/L NO. 149 371
 (26) FCL/FCL M/O/0/0

(27) Number of Original B(s)/L THREE (3)
 SHENZHEN, CHINA NOV. 25, 2019
 EVER EAGLE 1116-144E
 YANTIAN, CHINA

(28) HONG KONG
 551 24029
 WALTER INTERNATIONAL SHIPPING AGENCY CO., LTD

(29) Collect at

As agent for the Carrier and the Vessel Provider, Evergreen Marine (Hong Kong) Ltd.
 FORM NO. DOC100407 (TERMS OF BILL OF LADING, Being Annexure "A" to the General Terms of Service, are available on www.evergreen-line.com)

Železniční přeprava

– Úmluva o mezinárodní železniční přepravě (COTIF)

- OTIF = Mezivládní organizace pro mezinárodní železniční přepravu
- Přípojek A k Úmluvě CIV – cestující, zavazadla
- Přípojek B k Úmluvě CIM – náklad, k tomu jsou přílohy

– **nákladní list** – není cenným papírem (čl. 12 a násl. CIM)

– CIM – výjimky z rozsahu platnosti (čl. 2 CIM)

„Pro zásilky, jejichž odesílací stanice a stanice určení leží na území téhož státu a které se územím druhého státu přepravují jen v průvozu, tyto Jednotné právní předpisy neplatí,

a) jsou-li průvozní tratě provozovány výhradně železnicí odesílacího státu nebo

b) sjednaly-li zúčastněné státy nebo železnice dohody, podle kterých se tyto zásilky nepovažují za mezinárodní.“

– odpovědnost (čl. 34 a násl. CIM)

– příslušnost (čl. 56 CIM)

Nákladní silniční přeprava

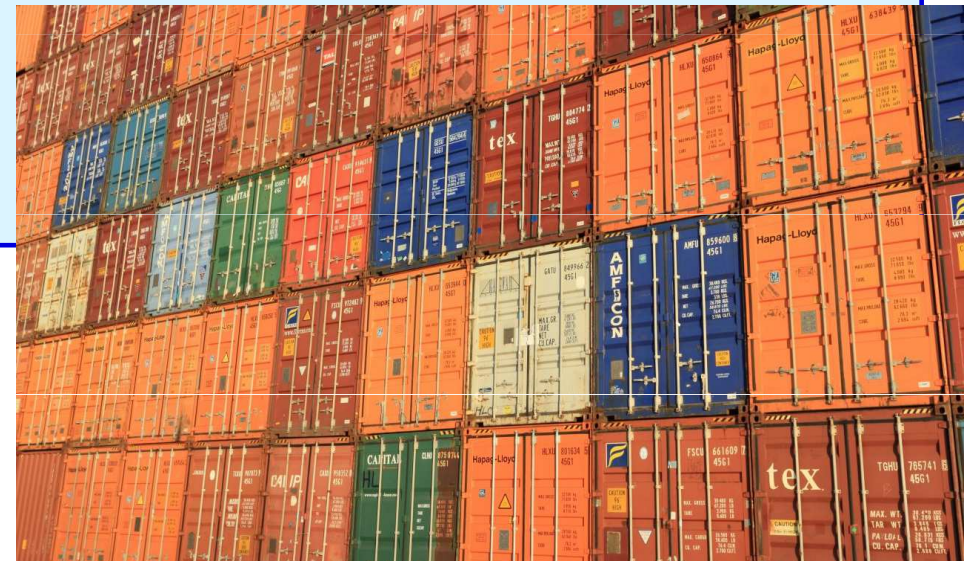
- **Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR)**
 - působnost (čl. 1)
 - **nákladní list** (čl. 4 a násl.) – doklad o uzavření přepravní smlouvy, vyhotovený ve 3 originálech
 - **odpovědnost dopravce** (čl. 17 a násl.) – opět možnost zproštění odpovědnosti ve vymezených případech, náhrada škody, limitace náhrady škody (čl. 23), řešení sporů, promlčení (čl. 31, 32)
- Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR),
Celní úmluva o mezinárodní přepravě zboží na podkladě karnetu (TIR)

1. Odesílatel (jméno, adresa, země) Absender (Name, Adresse, Land)		MEZINÁRODNÍ NÁKLADNÍ LIST č. INTERNATIONALER FRACHTBRIEF Nr. CZ Y		8345678	
Jsem Odesílatel sro Nákladní 6/20 3010 Leuven Belgie		Tato přeprava podléhá, pokud bylo ujednáno jinak, podmínkám o přepravě smlouvě v mezinárodní nákladní dopravě (CMR) Diese Beförderung unterliegt, auch im Falle einer gegenseitigen Abmachung den Bestimmungen des Übereinkommens über den Beförderungsvertrag im internationalen Straßengüterverkehr (CMR)			
2. Příjemce (jméno, adresa, země) Empfänger (Name, Adresse, Land)		16. Údaj příjemce (jméno, adresa, země) Frachtführer (Name, Adresse, Land)			
Jsem Příjemce sro Převážní 211 460 06 Liberec Česká republika		Jsem Dopravce sro Převážní 211 460 06 Liberec Česká republika			
3. Místo vstupu zboží Ausladestelle des Gutes		17. Místo dopravního příjezdu (jméno, adresa, země) Folgende Frachtführer (Name, Adresse, Land)			
Místo / Ort Liberec					
Země / Land Česká republika					
4. Místo a datum naložení zboží Einladestelle des Gutes und Datum					
Místo / Ort Nákladní 6, 3010 Leuven, 12.10.2019					
Země / Land Belgie					
5. Přílohy a doklady Beiliegende Dokumente		18. Věštění a poznámky dopravce Vorbehalt und Bemerkungen des Frachtführers			
Veškeré doklady, které byly při naložení zákazníkem vydány na cestu		Veškeré události nákladky v rodném i AJ jazyce			
1. Dodací list č. 1612019		https://url.cz/nza04			
2. Faktura vedená pod číslem: 330987		Příklad: 7 x poškozená EUR paleta / 7 x damaged EUR pallet			
6. Signo a číslo Zeichen und Nr.	7. Počet kol Anzahl der Kolln	8. Druh obalu Art der Verpackung	9. Označení zboží Bezeichnung des Gutes	10. Statistické číslo Statistische Nr.	11. Hr. hmot. v kg Bruttogewicht kg
		33 x EUR paleta 120x80x60 cm	textilní buničina	66 ks	14 500 kg
13. Pokyny odesílatele (obrázky a jiné formáty) Anweisungen des Absenders (Zoll- und sonstige Formattypen)		19. K této Zu zahlen vom		odesílatel Absender	
Na palety se zbožím nic nepokládat / nestohovat		Dopravné - Fracht Slevy Ermäßigungen		měna / Währung	
		Sádko - Saldó Dodat. výlohy Zuschläge/orten Jiné výlohy Sonstige Kosten Různé - Verschad. Celkem k placení Insgesamt zu bezahl.		příjemce Empfänger	
14. Dobírka Nachnahme		20. Další ujednání Besondere Vereinbarungen			
15. Pokyny ohledně placení dopravce Anweisungen über die Frachverrechnung					
Vypáčené / fre Neopáčené / untre					
21. Vystaveno v / Ausgefertigt in		Lueven, Belgie		12.10.2020	
22. RAZÍTKO ODESÍLATELE + PODPIS Podpis a razítko odesílatele (Unterschrift und Stempel des Absenders)		RAZÍTKO A PODPIS DOPRAVCE Podpis a razítko dopravce (Unterschrift und Stempel des Frachtführers)		Vyplní dne am dne Podpis a razítko příjemce (Unterschrift und Stempel des Empfängers)	
25. SZ wozilo / sáhó JK 21 08		gíhdó / náhdó PPK 21 13			
26. Utíkádné zátížení Uttíkádné zátížení					
27. Číslo DZV		28. Číslo jady			
29. Hraníční přehody					
30. Veškeré průvozní doklady					
31. Různé					

Kontejnerová přeprava

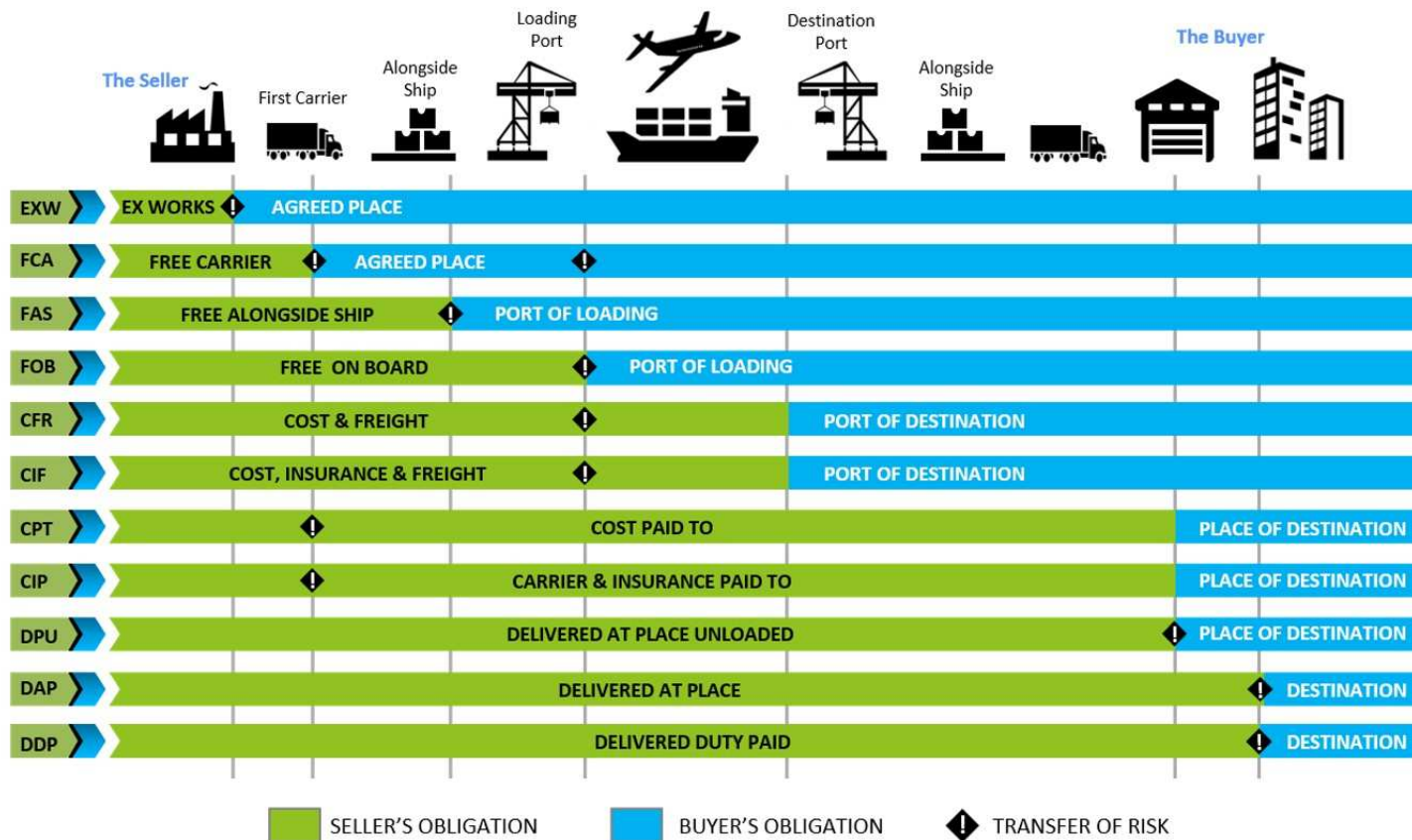
- zpravidla multimodální přeprava, lze i unimodální
- pro multimodální přepravu nejsou jednotná pravidla
- plně naložený kontejner
- kontejner na přepravu kusového zboží

Přeprava a INCOTERMS

INCOTERMS 2020

Point of Delivery and Transfer of Risk

Přeprava a INCOTERMS

Obecně k INCOTERMS - opakování

- obchodní zvyklosti, které byly následně písemně zpracovány a doplněny
- soubor mezinárodních pravidel (**dodacích podmínek**) používaných společně s jejich výkladem; tvoří MOK v Paříži
- poslední verze: INCOTERMS 2020, v platnosti i předchozí verze
- smluvní včlenění mezi obchodníky
- 4 skupiny **INCOTERMS 2020**:
 - E** (EXW)
 - F** (FCA, FAS, FOB)
 - C** (CFR, CIF, CPT, CIP)
 - D** (DPU, DAP, DDP)
- místo dodání, balení, kontrola zboží, dovozní a vývozní formality, úřední povolení, povinnosti týkající se uzavření přepravní smlouvy, okamžik přechodu nebezpečí, okamžik – místo přechodu nákladů, u některých doložek pojištění přepravy

27

Přeprava a INCOTERMS

- některé bez vztahu k přepravní smlouvě
- některé typy pro všechny typy přepravy
- FAS, FOB, CFR, CIF – jen námořní/říční přeprava
- INCOTERMS jako takové neupravují přepravní smlouvu
- má-li strana (kupní) smlouvy povinnost uzavřít přepravní smlouvu s nezávislým přepravcem, promítají se povinnosti pro stranu kupní smlouvy i do smlouvy přepravní

LAW

I

Ne vždy se zadaří...aneb shipping fails

- zejména mezi 2:00 a 4:00
- <https://www.youtube.com/watch?v=EhgnEgcccndo&t=180s>
- Pro doplnění informací také doporučuji zadat na youtube „*How Container Ships Work*“ a vybrat si jeden z odkazů

Pojem cargo. Shrnutí.

Cargo = přepravované zboží, náklad

Shrnutí:

- oblast mezinárodní přepravy – unifikovaná – mnohostranné mezinárodní smlouvy pro různé typy přepravy, přímá metoda regulace
- nákladní list, konosament – průkazní dokumenty
- působnost Úmluv, odpovědnost dopravce (zproštění, náhrada škody, limitace náhrady škody), řešení sporů – obsahují všechny Úmluvy

Mezinárodní kontrola (inspekce) zboží

Smlouva o kontrolní činnosti

- inominátní smlouva, nezávislá na smlouvě, jejíž předmět je předmětem kontroly, nicméně existují vazby – *co znamená inominátní smlouva?*
- mezinárodní prvek (jsme v PMO) – *v čem může spočívat?*

Předmět smlouvy

- kontrola zboží, služeb (kvantita, kvalita, obal, prostor k přepravě) – *jakým způsobem?*
- vydání dokumentu
- informační povinnost, *co dalšího byste dali do předmětu smlouvy, či smlouvy?*

Práva a povinnosti stran

Vykonavatel kontroly

- **nestranná** kontrolní činnost (byť je objednána jednou stranou) ve vymezeném rozsahu
- provést kontrolu s odbornou péčí, na profesní úrovni
- vydává dokument (obsah, vazba na akreditiv), není veřejnou listinou
- odpovědnost

Objednatel (zadavatel) kontroly

- povinnost zaplatit za kontrolu (vynaložené náklady na kontrolu, odměna za kontrolu)
- zajistit možnost provést kontrolu

Typy kontrolních smluv

- čistá kontrolní smlouva
- kontrolní smlouva a další oprávnění
- kontrolní smlouva se zárukou
- inspekce před dodáním – součást systému dohod WTO
- kontrolní smlouvy u investičních celků

Právní režim

- není unifikovaná úprava (tj. přímé normy – mezinárodní úmluva)
- unijní předpisy – dopad nařízení Řím I (tj. kolizní normy)
- národní úprava
- nestátní prostředky právní úpravy

Kontrola – úhrada nákladů a INCOTERMS

Kontrola a CISG

MUNI
LAW

DĚKUJI ZA POZORNOST

malachta@mail.muni.cz